

Forum Standaardisatie

Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 96810
2509 JE Den Haag

www.forumstandaardisatie.nl

notitie

FORUM STANDAARDISATIE

Betreft:	Intake-advies voor Geo-standaarden		
Datum:	22 mei 2014	Versie	1.0
Bijlagen:			

Bijlagen: -

Advies

Conclusie:

Het Forum Standaardisatie wordt geadviseerd om de aangemelde nieuwe versies van de Geo-standaarden op te nemen in de procedure voor opname op de lijst van 'pas toe of leg uit'.

Twee standaarden zijn als nieuwe versie aangemeld, namelijk:

- Nederlands profiel op ISO 19115 voor Geografie, versie 1.3 (aanmeldformulier: 'metadata standaard voor geografie')
- Nederlands metadata profiel op ISO 19119 voor services, 1.2 (aanmeldformulier: 'metadata voor services')

Daarnaast is een aanvraag gedaan voor 'uitstekend beheer', ook voor de overige set van standaarden. Getoetst zal worden of uitstekend beheer voor Geonovum van toepassing is.

Aangezien het gaat om kleine wijzigingen en hiervoor al een uitvoerige consultatie is uitgevoerd, wordt in overweging gegeven om voor een lichtere toetsing te kiezen en de focus te leggen op het toetsen van uitstekend beheer. Het advies is om aan te sluiten bij de beheerstructuur van Geonovum en individueel enkele stakeholder en betrokken te interviewen en geen separate expertbijeenkomst te organiseren.

Korte toelichting:

De standaarden voldoen aan de criteria voor inbehandelname en leden van het GI-beraad, het beraad voor de Geo-Informatie, ondersteunen de aanmelding.

De standaard heeft een duidelijke usecase binnen de (semi-)publieke sector en er is sprake van een interoperabiliteitsprobleem, wanneer de standaarden niet worden gebruikt:

- Het Nationaal georegister haalt elke nacht data op bij de brondatahouders. Toepassing van de Geo-standaarden is hiertoe voor de aangesloten partijen een voorwaarde. Hiernaast passen alle aangesloten partijen (zie sponsors) de geo-standaarden toe voor de ondersteuning van de eigen processen.
- Private partijen kunnen ook publiceren op het register en doen dit ook, om dan met de dataset aan de slag te gaan. Hiervoor moeten ze ook gebruik maken van de geo-standaarden

Datum
22-5-2014

Toelichting

1. Aanmelding, intakegesprek en toetsingsprocedure

Op 14 april is door Marcel Reuvers van Geonovum Geo-standaarden aangemeld voor de lijst voor 'pas toe of leg uit', waarna op 28 april 2014 aanvullende informatie is aangeleverd.

Toelichting

Geo-standaarden is een set van standaarden. De volgende standaarden zijn aangemeld:

- Nederlands profiel op ISO 19115 voor Geografie, versie 1.3 (aanmeldformulier: 'metadata standaard voor geografie')
- Nederlands metadata profiel op ISO 19119 voor services, 1.2 (aanmeldformulier: 'metadata voor services')

Op 12 mei 2014 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met Marcel Reuvers van Geonovum. In dit gesprek is de aanmelding besproken. Hierbij is gekeken of alle basisinformatie aanwezig is en of de standaard voldoet aan de criteria voor inbehandelname. Daarnaast is vooruitgeblekt op de procedure.

2. Korte beschrijving standaard

Waar gaat de standaard over?

De Geo-standaarden zijn voor een belangrijk deel profielen op internationale Geo-standaarden. Deze Geo-standaarden worden toegepast en semantisch ingevuld voor de Nederlandse situatie en kunnen worden gebruikt voor het uitwisselen van informatie over objecten die gekoppeld zijn aan een locatie op -of onder- het aardoppervlak. Naast standaarden voor de uitwisseling van Geo-informatie worden ook standaarden voorgesteld voor het beschrijven (metadata) van geografische datasets en standaarden die in de technische uitwisseling (via webservices) kunnen voorzien.

Het toepassingsgebied is de uitwisseling van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is.

Het organisatorisch werkingsgebied bestaat uit overheden en instellingen uit de (semi-)publieke sector.

De standaard *Nederlands profiel op ISO 19115 voor Geografie (uit 2011)* is de beschrijving van verplichte metadata-elementen voor het zoeken en optionele metadata-elementen voor het beheer van geografische datasets en dataset series, inclusief invulinstructies voor toepassing van de standaard.

Waarom is de standaard aangemeld voor pas toe of leg uit?

Versie 1.2 van de standaard is al opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Nederlands profiel, aangepast op:

- INSPIRE Metadata Implementing Rules: Technical Guidelines based on EN ISO 19115 and EN ISO 19119, v 1.2
- Wijzigingsvoorstellen uit het werkveld.

Standaard Nederlands metadata profiel op ISO 19119 voor services (uit 2011) bestaat uit de relevante context, beschrijving van verplichte en optionele metadata elementen voor services inclusief invulinstructies voor toepassing van de standaard.

Waarom is de standaard aangemeld voor pas toe of leg uit?

Versie 1.1 van de standaard is al opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Nederlands profiel, aangepast op:

- INSPIRE Metadata Implementing Rules: Technical Guidelines based on EN ISO 19115 and EN ISO 19119, v 1.2 en EN ISO 19115 and EN ISO 19119, v 1.2
- Wijzigingsvoorstellen uit het werkveld.

Wie beheert de standaard?

De Geo-standaarden worden als complete set beheerd door Geonovum.

Hieronder vallen ook nog de volgende vier(?) standaarden:

- ISO 19136:2007 Geographic information - Geography Markup Language (GML)
- NEN 3610:2011 (nl) Basismodel Geo-informatie - Termen, definities, relaties en algemene regels voor de uitwisseling van informatie over aan de aarde gerelateerde ruimtelijke objecten
- Nederlands profiel op ISO 19142 Geographic information - Web Feature Service, versie 1.01
- Nederlands profiel op ISO 19128 Geographic information - Web Map Server Interface, versie 1.0

(zie ook: 8. *Functionele use case*)

Voor deze de gehele set van standaarden vraagt Geonovum de status uitstekend beheer aan.

3. Criteria voor inbehandelname

Om een standaard in behandeling te nemen moet de standaard vallen binnen de scope van de lijsten. Hiervoor gelden drie criteria:

1. Is de standaard toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-)overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers of tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling?

Ja, deze Geo-standaarden worden toegepast en semantisch ingevuld voor de Nederlandse situatie en kunnen worden gebruikt voor het uitwisselen van informatie over objecten die gekoppeld zijn aan een locatie op -of onder- het aardoppervlak. Naast standaarden voor het uitwisselen van Geo-informatie worden ook standaarden voorgesteld voor het beschrijven (metadata) van geografische datasets en standaarden die in de technische uitwisseling (via webservices) kunnen voorzien.

2. Is het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard, voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid?

Ja. Deze blijven ongewijzigd

Functioneel toepassingsgebied:

Uitwisseling van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is.

Organisatorisch werkingsgebied:

Overheden en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

3. Is het zinvol de standaard op te nemen, gezien het feit dat deze niet al wettelijk verplicht is voor het beoogde functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied?

Ja. De standaard is niet wettelijk verplicht.

Conclusie

De standaard voldoet aan de criteria voor inbehandelname.

4. Toetsing kansrijkheid procedure

Het Forum Standaardisatie wil voorkomen dat er standaarden in procedure worden genomen, waarvan bij voorbaat al bekend is dat deze in de expertronde of consultatieronde zullen stranden op één van de inhoudelijke criteria. Daarom heeft de procedurebegeleider de beantwoording van de criteriavragen nagelopen, waar mogelijk zelf aangevuld en vervolgens besproken met de indiener.

1. Open standaardisatieproces

De ontwikkeling en het beheer van de standaard moeten op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze zijn ingericht.

Ja. Enkele bijzonderheden:

- Alle documenten zijn vrij beschikbaar (open en zonder kosten). De kosten voor de NEN 3610 standaard zijn door Geonovum met NEN afgekocht.
- Documentatie over het ontwikkel- en beheerproces zijn beschikbaar voor de profielen (metadata standaarden, WMS en WFS). Voor het NEN 3610 document geldt dat Geonovum namens NEN een publieke

consultatie mag doen. Voor GML geldt dat Geonovum hier het proces moeten volgen van OGC (Open Geospatial Consortium).

Datum
22-5-2014

- Elk nieuwe (versie van) een geo-standaard is voorzien van de Creative Commons licentie Naamsvermelding-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland.
- De inspraak van eenieder is in voldoende mate geborgd. Dit is in een procedure vastgelegd. Zie voor alle beheeraspecten: http://www.geonovum.nl/sites/default/files/beheer_basis_geo-standaarden_1.1.pdf
- Elke nieuwe versie wordt voorafgegaan door een publieke consultatie, OGC en NEN organiseren ook een publieke consultatie. Deze publiceren zij ook via hun website.
- Geonovum is een onafhankelijke overheidsstichting. Het werk aan deze standaarden wordt betaald door bijdragen vanuit overheidspartijen. Zie onder het kopje activiteiten de financiers voor het basisprogramma waar deze standaarden in ontwikkeld en beheerd worden: <http://www.geonovum.nl/over-geonovum/waar-wij-voor-staan>
- Versiebeheer is goed geregeld. Geonovum maakt onderscheid naar X, Y en Z wijzigingen die de complexiteit en impact van de verandering aangeven. Deze aanmelding betreft een Y wijziging.

2. Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de kosten, de risico's en nadelen. Voor elk van de te onderscheiden stakeholders (overheid, bedrijven en burgers) afzonderlijk zouden de baten voor de informatie-voorziening en de bedrijfsvoering op moeten wegen tegen de kosten. Verder moeten de risico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard (beveiliging, privacy) acceptabel zijn.

Gevolg van het groeiende aanbod van geografische datasets is dat het voor gebruikers van geografische datasets steeds moeilijker wordt de juiste informatie te vinden. Met metadata wordt de geografische dataset op zo'n manier beschreven dat een zoekopdracht zich ook kan richten op vragen als 'wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe'. De metadata bevat details over de eigenaar van de geografische data, kwaliteit, thema, etc., en hoe de informatie kan worden benaderd en gebruikt.

Metadata zorgt ervoor dat geo-informatie snel door mens en machine kan worden gevonden. Binnen Nederland is de Europese kernset uitgebreid met de specifieke behoeften van de gebruikers in Nederland en is de aansluiting op www.overheid.nl verzorgd.

Om deze standaarden Europees en nationaal toepasbaar te maken, wordt vaak een profiel ontwikkeld. Dit profiel kan bestaan uit een extensie (aanvulling) en/of een restrictie (beperking) op de standaard. Het metadata profiel op ISO 19115 voor geografie heeft een mapping tabel naar de nationale metadata standaard. Hierdoor is bij toepassing van de Nederlandse metadata standaarden voor geo-informatie zowel de mondiale en Europese geo-aansluiting, als wel de nationale e-overheid aansluiting afgedekt. Voor implementatieondersteuning zijn hulpmiddelen ingericht: Wiki, Validator, Nationaal Georegister, en Conformiteitstoetsing.

3. Draagvlak

Aanbieders en gebruikers moeten voldoende ervaring hebben met de implementatie en het gebruik van de standaard.

Datum
22-5-2014

Ja, dit is het geval. Beide aangemelde gewijzigde standaarden zijn al sinds 2011 vrijgegeven en zijn gebaseerd op internationale standaarden. Veel GIS-leveranciers ondersteunen de nieuwe versies van de standaard. Bovendien is er een groot internationaal speelveld van leveranciers.

De metadata wordt nationaal gepubliceerd voor de dataproviders die dit willen. Op dit moment zijn dit zo'n 100 organisaties. Op 22 mei zaten er 7215 datasets volgens de metadatastandaard voor geografie en 354 services volgens de metadata standaard voor services in het nationaal georegister (www.nationaalgeoregister.nl).

4. Opname bevordert adoptie

De opname op de lijst moet een geschikt middel zijn om de adoptie van de standaard te bevorderen.

De standaard is aangemeld voor de 'pas toe of leg uit'-lijst. De vorige versie van de standaarden zijn al opgenomen op deze lijst. De standaarden kennen een hoge implementatiegraad (zie punt 3.).

Doel van de standaarden is er voor te zorgen dat de geo-informatie-huishouding in verschillende domeinen op elkaar aansluit en dat informatie tussen domeinen uitgewisseld kan worden.

Conclusie

Er zijn op voorhand geen struikelblokken te verwachten. Het niet opnemen zou adoptie tegengaan, omdat je dan niet voldoet aan wensen en regelgeving Europa.

6. Samenhang

Forumstandaardisatie wil weten of de aangemelde standaard samenhangt met standaarden die reeds op de 'pas toe of leg uit' -lijst en gangbare lijst zijn opgenomen, of standaarden die voor toetsing in aanmerking komen. Uit de intake moet duidelijk worden of dit gevolgen heeft voor de toetsing en eventuele opname van de aangemelde standaard.

1. Bestaat er samenhang tussen de aangemelde standaard en de standaarden die reeds op de '**pas toe of leg uit**' -lijst zijn opgenomen en wat betekent dit voor de toetsing en eventuele opname van de standaard?

Er bestaat samenhang tussen Geo-standaarden, SIKB0101, OWMS, Aquo en StUF. De standaard conflicteert niet met deze standaarden.

StUF heeft betrekking op de uitwisseling van basisgegevens, waaronder adressen. Met de beheerder van de StUF standaarden zijn afspraken gemaakt om overlap te voorkomen en raakvlakken te identificeren. Hiervoor hebben KING en Geonovum ook een samenwerkingsovereenkomst getekend.

Met OWMS. Hier wordt aan gemapt door de metadata standaard voor geografie (zie: Mapping Kernset 1.3 - OWMS 4.0)

Datum
22-5-2014

2. Bestaat er samenhang tussen de aangemelde standaard en de standaarden die reeds op de **gangbare lijst** zijn opgenomen en wat betekent dit voor de toetsing en eventuele opname van de standaard?

3. Bestaat er samenhang tussen de aangemelde standaard en standaarden die in aanmerking komen voor opname op één van de lijsten en wat betekent dit voor de toetsing van de standaard(en)? (Denk bijvoorbeeld ook aan een gezamenlijke toetsing met (een deel van) deze aanvullende standaarden)

Onbekend

7. Sponsorschap

De aanmelding van standaarden voor de lijsten van Forum en College dient ondersteund of gesponsord te worden door overheids- en/of (semi)publieke organisaties die de standaard reeds in gebruik hebben (of voornemens zijn dit te doen) en die de beoogde opname op de lijsten ondersteunen. Dit draagt bij aan het draagvlak voor de standaard, geeft zich op de functionele use case voor de overheid en helpt bovendien om tijdens de toetsing de juiste experts te benaderen.

1. Welke overheden en/of (semi) publieke organisaties ondersteunen de aanmelding van de standaard?

Leden van het GI-beraad, het beraad voor de Geo-informatie, ondersteunen de aanmelding. De volgende lijst zijn de partijen die het meeste metadata hebben geleverd en ondersteunen de aanmelding van de standaard:

- Rijkswaterstaat(4509)
- Rijkswaterstaat CIV-IGA Mobiel Meten Team Rivieren(4469)
- Rijkswaterstaat Centrale Informatievoorziening (CIV)(435)
- Provincie Utrecht(345)
- Rijkswaterstaat Data en ICT Dienst (DID)(280)
- Provincie Gelderland(189)
- Beheer PDOK(156)
- TNO Geologische Dienst Nederland(133)
- Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium NLR(101)
- provincie Fryslân(100)
- Rijkswaterstaat Waterdienst (RWS WD)(94)
- Rijkswaterstaat Dienst Verkeer en Scheepvaart (RWS DVS)(86)
- Interprovinciaal Overleg(62)
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI)(59)
- Provincie Zuid-Holland Directie Leefomgeving en Bestuur(57)

2. Hebben deze organisaties de standaard geïmplementeerd?

(zie ook punt 8 voor een uitwerking)

Datum
22-5-2014

Deze partijen hebben de standaard geïmplementeerd. Dit is randvoorwaardelijk om te kunnen publiceren op het Nationaal Georegister.

8. Functionele use case

Voor de standaard dient een duidelijke use case beschikbaar te zijn op basis waarvan overheden en/of instellingen uit de (semi) publieke kunnen bepalen of de aangemelde standaard voor hen relevant is en wie eventueel moet deelnemen aan de experttoetsing van de standaard.

Het Nationaal georegister haalt elke nacht data op bij de brondatahouders. Hiernaast passen alle aangesloten partijen (zie sponsors) de geo-standaarden toe voor de ondersteuning van de eigen processen. Zie ook de jaarlijkse monitor metadata NGR, datasets overige organisaties, datasets RWS en services.

Private partijen kunnen ook publiceren op het register en doen dit ook, om dan met de dataset aan de slag te gaan. Hiervoor moeten ze ook gebruik maken van de geo-standaarden.

Zowel overheidsorganisaties als private partijen die geodata beheren kunnen zijn dataset bekend maken in het Nationaal georegister door de metadata te publiceren. Hierdoor wordt die data beter vindbaar voor andere gebruikers..

De grootste leveranciers Autodesk, Esri, Bentley (marktaandeel totaal 90 %) hebben de geo-standaarden in hun oplossingen ingevoerd, en daarmee ook bij hun klanten. Geo-standaarden zijn namelijk nodig voor het met deze applicaties ophalen van metadata over beschikbare data met bijhorende url.